

Ставська Ю. В., кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, готельно-ресторанної справи та туризму, Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця, Україна

ORCID ID: 0000-0003-2799-1556

e-mail: usv.urf@ukr.net

Вплив глобалізації світової економіки на розвиток фінансового ринку

Анотація. У статті досліджено питання впливу глобалізації світової економіки на фінансовий ринок. Представлена коротка характеристика глобалізації фінансових ринків, виявлено основні тенденції її розвитку. Доведено, що фінансові ринки в останні роки виступали в якості каталізатора глобальної економічної взаємозалежності. Відзначено вплив світових процесів глобалізації на національну економічну систему України. У висновках сформуовано позитивні та негативні наслідки цього впливу. Установлено активізацію фінансових ринків країн південно-східній Азії та Китаю, а також неконкурентоспроможність вітчизняних виробників, критичну імпортозалежність, експортоорієнтовану модель розвитку, схильність економічної нестабільності у світі та ін. Розглянуто показники, що впливають на розвиток фінансового ринку України, з урахуванням чинників конкурентоспроможності вітчизняного фінансового ринку із фінансовими ринками країн з аналогічним економічним потенціалом та умовами (Польща, Туреччина, Румунія, Казахстан, Литва), а також з країнами з найбільш розвинутою економікою (Німеччина та Швейцарія) протягом 2017-2018 рр.

Ключові слова: глобалізація; фінансовий ринок; інвестування; інновації; світова економіка; банк; технології; конкурентоспроможність.

Stavska Uliya, PhD (Economics), Associate Professor of the Department of International Management, hotel - restaurant business and tourism, Vinnitsa National Agrarian University, Vinnitsa, Ukraine

The Impact of Globalization of the World Economy on the Development of the Financial Market

Abstract. Introduction. The article examines the impact of globalization of the world economy on the financial market. In the economic sense the globalization is reflects the growing interdependence of various sectors of the world economy, means the integration of national economies, including financial markets.

Purpose. It is proposed to consider globalization as a concept that embraces the internationalization of political, cultural and other ties. It is reasonable that the globalization of financial markets is characterized by increased capitalization, a significant redistribution of funds, an increase in the volume of cash flows, the creation of new management portfolios, and an intensification of the struggle for capital control.

Results. A brief description of the globalization of financial markets is presented, the main tendencies of its development are revealed. It has been proved that financial markets in recent years have acted as a catalyst for global economic interdependence. The influence of global processes of globalization on the national economic system of Ukraine was noted. As a whole, integration of the real sector of the economy, innovation in the field of information and communication technologies and political liberalization. It has been brought to our attention that there is an opportunity for mutual independence by developing national financial markets and equal global competitiveness. We are looking for competitiveness, that's more and less investment in the country and that is the greater influx of capital to the local financial market. The development of the local financial market for energy on the competitive market of the country. For the global competitiveness of the competitive financial market, care for one and the other is necessary. It is need to reduce all of the indicators, how to characterize the financial market: the reliability of the banking system, the regulation of the capital market, the availability of financial resources. Activation of the financial markets of the countries of Southeast Asia and China, as well as the non competitiveness of domestic producers, critical import dependence, export-oriented model of development, the tendency of economic instability in the world, etc. have been established.

Conclusions. A positive and negative incentive has been formed in the boutiques in order to increase the global processes for the national economic system of Ukraine. From now on, having added globalization of economy to the development of financial markets, the transfer of industrial integration of financial markets, the growth of resources is reduced. It has been informed that expanding the financial flow of zoom will introduce more advanced portfolio management theories, more innovative and more competitive access to capital, and the appearance of new information technologies. The main goal of globalization of financial markets is explained - giving financial resources of absolute freedom to the core of the internal market. It has been established that the globalization of the economy will lead to the best effective business, the investment will be directed to that business, which will be less expensive. Progressively globalization of the economy of economy is brought to standardization and the unification of macroeconomic policies, to the universal policy of antitrust and agricultural policy of the country.

Keywords: globalization; financial market; investment; innovation; world economy; bank; technology; competitiveness.

JEL Classification: E10; E20; E23; E44; F30; G19.

Постановка проблеми. Ключовим процесом розвитку економіки XXI ст. є глобалізація, темпи якої за останні десятиліття стали вищими завдяки безпрецедентним досягненням у таких сферах як технології, засоби зв'язку, наука, транспорт і промисловість [2, с. 280]. Глобалізація в економічному сенсі відображає зростаючу взаємозалежність різних секторів світової економіки, означає інтеграцію національних економік, включаючи фінансові ринки. У ширшому сенсі, вона також охоплює інтернаціоналізацію політичних, культурних та інших зв'язків.

Глобалізація фінансових ринків характеризується посиленням капіталізації, значним перерозподілом коштів, збільшенням обсягу грошових потоків, створенням нових управлінських портфелів, загостренням боротьби за контроль над капіталами. Фінансова глобалізація є одним з найважливіших елементів зростаючої глобальної економічної взаємозалежності. Її слід розглядати як наслідок розширення міжнародної торгівлі і як доказ того, що тільки фінансові ринки в останні роки виступали в якості каталізатора глобальної економічної взаємозалежності.

Вплив глобалізації світової економіки на розвиток фінансових ринків проявляється у зростанні інтеграційних процесів національних фінансових ринків, що еквівалентно безперервному зміцненню транскордонних обмінів капіталу і міжнародної діяльності фінансових установ. Слід зазначити, що глобалізація фінансового ринку прямо і безпосередньо пов'язана з лібералізацією національних ринків, обумовлює інтеграцію капіталів, об'єднує світове господарство та підсилює залежність країн. Дослідження розвитку фінансового ринку в умовах глобалізації світової економіки стає надзвичайно актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання, пов'язані з глобалізацією фінансових ринків, інтенсивно обговорюються в науковій літературі та мають суперечливий характер щодо проблеми сучасного розвитку та функціонування фінансового ринку в умовах глобалізації. Аспекти впливу фінансового ринку на економічне зростання країни досліджено у працях А. Крокета [5], визначення фінансової глобалізації висвітлено О. Мозговим та Н. Стукало [3], місце банків у формуванні моделі фінансового ринку розкрито у роботах І. Доценка, В. Міщенко, В. Науменкової, М. Стецько [1, 4, 11], аналіз кредитних ризиків здійснено в працях Г. Калетніка, Л. Вдовенко, О. Прутської та О. Терещенко [2, 9, 12]. У зазначених працях не приділено належної уваги впливу глобалізації світової економіки на розвиток фінансового ринку в залежності від економічного стану країни з урахуванням її глобальної конкурентоспроможності. Для країн, які належать до ринків, що розвиваються, питання інтеграції фінансового ринку до світової спільноти є

надзвичайно актуальним, оскільки недорозвиненість фінансового ринку досить часто є основною причиною низького рівня конкурентоспроможності країни загалом.

Формулювання цілей дослідження. Метою дослідження є з'ясування сутності глобалізації фінансових ринків та виявлення основних тенденцій їх розвитку в умовах формування конкурентних переваг України на світовому ринку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Прискорення процесу глобальної інтеграції фінансових ринків спостерігається приблизно з початку 1980-х рр., коли значно зросли міжнародна торгівля цінними паперами та оборот валютного ринку, активізували свою діяльність нові учасники ринку – інститути спільного інвестування (інвестиційні фонди різного типу, хедж-фонди, фонди прямих інвестицій і інші), які вкладають кошти на міжнародному рівні та здійснюють тим самим вплив на діяльність традиційних учасників ринку, наприклад, кредитні установи або інвестиційні компанії. Особливо слід відзначити діяльність хедж-фондів, непрозорість та невідомість яких дозволяла здійснювати операції недоступні банкам, пенсійним фондам і страховим компаніям [4, с.3]. Розвитку фінансової глобалізації сприяла низка факторів:

1. Посилення інтеграції реального сектора економіки. Забезпечення більшої ефективності виробництва, отримання максимального прибутку при дбайливому, раціональному використанні ресурсного потенціалу в довгостроковому періоді, зниження транспортних витрат привели до розміщення промислових об'єктів в країнах з більш сприятливою структурою витрат і до істотного збільшення міжнародної торгівлі товарами й послугами.

Ця тенденція була посилена переходом до ринкової економіки країн колишнього радянського блоку і відкриттям економіки Китаю. Дані фактори суттєво вплинули на обсяг і орієнтацію іноземних капіталів (орієнтація на виробництво товарів, які обумовлюють підвищення життєвого рівня, забезпечення розвитку науково-технічного прогресу і конкурентоспроможного виробництва; перебудова структури економіки). Кошти спрямовувались на Схід, звідки поверталися у вигляді товарно-матеріальних цінностей на Захід. У південно-східній Азії та в Китаї створюються нові, сьогодні вже провідні міжнародні фінансові центри [7].

2. Інновації в області інформаційних і комунікаційних технологій. Розвиток і широке використання сучасних комп'ютерних технологій і нових електронних форм комунікації дозволили обробляти значні потоки інформації протягом короткого періоду часу, забезпечувати проведення взаєморозрахунків в глобальній мережі. З'явилися і розвиваються принципово нові системи отримання, передачі та обробки інформації, що дозволило створити глобальні мережі, які об'єднують фінансові та

товарні ринки [11, с.158]. Телекомунікації допомагають банкам залучати заощадження з депозитних пулів усього світу і направляти кошти позичальникам на умовах найвищого доходу і найнижчих витрат. Інвестиційні банки можуть укладати угоди в облігаціях та іноземній валюті через SWIFT.

3. Політична лібералізація. Обмеження контролю з боку держави за рухом капіталу, торгівлею підвищує конкурентоспроможність національних фінансових ринків і водночас створює умови для придбання і впровадження нових технологічних рішень – можливості вибору методу і обсягу інвестування. Такі фінансові інструменти як євродоларові депозитні сертифікати, єврооблігації з нульовим купоном, синдиговані кредити в євровалюті, валютні свопи та короткострокові зобов'язання зі змінним відсотком придбали найбільшу популярність на міжнародних фінансових ринках. Все це призводить до надлишку фінансових інновацій і полегшує міжнародну передачу капіталу.

У даному контексті необхідно виділити тенденцію до сек'юритизації активів. Сек'юритизація дозволяє рефінансувати неліквідні активи (дебіторську заборгованість) і навіть майбутні доходи шляхом емісії цінних паперів. З'являється також багато нових можливостей для хеджування і спекулятивних операцій, що істотно підвищує ефективність і прибутковість торгівлі. Метою спекуляцій, природно, є отримання прибутку за рахунок різниці курсів. Лібералізація, таким чином, розширює обсяг торгів фінансовими інструментами і збільшує кількість нових учасників ринку.

Вплив глобалізації світової економіки на розвиток фінансового ринку має як позитивні, так і негативні ефекти. Прихильники глобалізації світової економіки, перш за все, відносять до позитивних ефектів впливу на розвиток фінансового ринку економічне зростання і ширші можливості для диверсифікації ризиків. Критики звертають увагу на його високу вразливість, велику залежність і ускладнення контролю на міжнародних фінансових ринках. Розглянемо ці положення.

Економічне зростання. Завдяки скороченню торгових бар'єрів, можливостям сучасного зв'язку і інформаційних технологій капітал направляється в ті сфери економіки, де може бути використаний найбільш продуктивно. Для бізнесу це означає ширший доступ до капіталу, а також залучення фінансування до нових проектів компаній на умовах з більш вигідною процентною ставкою. Це відноситься не тільки до діючих на міжнародному рівні великих підприємств, але стосується також невеликих компаній, які через фінансових посередників надають приватний капітал для участі в роботі світового ринку капіталу.

Таким чином, доступ до світових фінансів знижує залежність економічних агентів від традиційних

грошово-кредитних інститутів, зокрема банків. Великий запас капіталу, а також сприятливі для бізнесу умови фінансування підвищують інвестиційну активність і, отже, можуть забезпечити позитивні імпульси її зростання.

Диверсифікації ризиків. Для інвесторів глобалізація фінансових ринків означає розширення своїх інвестиційних можливостей. Це може бути пов'язано не тільки з ростом рентабельності вкладень, додатковими можливостями запозичень, а й з диверсифікацією ризиків, оскільки географічно ризики вважаються краще розподіленими: кредитні ресурси надаються позичальникам, які знаходяться в різних регіонах, географічних територіях, країнах з різними економічними умовами. Звідси випливає, що оптимальне співвідношення «ризик – прибутковість» приносить інвесторам в принципі велику вигоду від свого інвестиційного портфеля.

Удосконалення функціонування фінансових ринків. Конкурентні відносини між учасниками фінансових ринків, а також конкуренція окремих фінансових центрів один з одним сприяють більш ефективному функціонуванню фінансових ринків. З одного боку, конкуренція стимулює розвиток існуючих та створення інноваційних фінансових інструментів, застосування сучасних інформаційних і комунікаційних технологій. З іншого боку, компанії, які відчувають велику конкуренцію, пред'являють вищі вимоги до інституційного середовища, а саме до якості регулювання, до проблем в податковій системі та їх адміністрування, надають допуск до фінансових ресурсів. Це викликано тією обставиною, що компанії в висококонкурентному середовищі зацікавлені в забезпеченні прозорих і ясних правил гри на ринку і в функціонуванні чіткого механізму по відстоюванню своїх прав [4, с. 3]. Таким чином, конкуренція сприяє вдосконаленню застосування та інтерпретації правової діяльності, що значно підвищує якість надаваних послуг, ефективність здійснюваних операцій і функціонування фінансових ринків або фінансових центрів в цілому.

Збільшення числа угод по злиттю і поглинанню (M&A). Критики вказують на підвищений ризик поглинання компаній іноземними інвесторами у зв'язку з глобалізацією фінансових ринків. Таким надбанням сприяє інтернаціоналізація. Зараз відбувається збільшення числа угод M&A серед компаній. Серед основних причин цього процесу виділяють [5]:

- M&A є швидким та дешевим способом встановлення присутності транснаціональних корпорацій (ТНК) на найважливіших світових ринках;
- великі компанії в умовах глобалізації є економічно стійкими та незалежними від стану справ в окремо взятій країні, оскільки мають потужну фінансову, управлінську та виробничу структуру;
- великі фірми мають великі можливості залучити достатню кількість виробничих і фінансових ресурсів

для здійснення необхідних НДДКР та утримання технологічного лідерства.

Як і у випадку з глобалізацією в цілому, вплив M&A на процес розвитку світової економіки може бути двоїстим і нерівнозначним. Як в розвинених, так і в країнах, що розвиваються висловлюється стурбованість у зв'язку з потенційними антиконкурентними наслідками цих процесів. У країнах, що розвиваються, існують побоювання, що поглинання місцевих компаній іноземними ТНК можуть призвести до встановлення іноземного панування в певних галузях економіки й тим самим поставити під загрозу національний суверенітет і розвиток технологічного потенціалу країни.

Міжнародні фінансові інвестори звинувачуються в прагненні отримати від злиття (захоплення) вітчизняних компаній короткострокову вигоду (властиву спекулянтам) і нехтуванні забезпеченням довгострокової корпоративної безпеки. Якщо в окремих випадках така мотивація не може бути виключена, довести її емпірично досить складно.

Уразливість. Багато вчених і економістів бачать в глобалізації фінансових ринків вищу сприйнятливість до криз, які охопили ряд регіонів світу. Так, розвиток фінансових інновацій, у тому числі за рахунок припливу спекулятивного капіталу (спекулянти сподіваються отримати прибуток за рахунок збільшення ризику коливання цін), сприяє появі нових фінансових продуктів і послуг, що збільшує обсяг фінансового ринку і призводить до істотного відхилення цін від рівноважного рівня.

Нестійкість рівноваги проявляється в нестабільності фінансів підприємств і кредитно-фінансових установ, знеціненні національної валюти, дефолт за суверенними боргами і порушення процесу формування та розподілу централізованих фондів держави [12, с. 4]. Результат – порушення балансу між виробництвом і споживанням і уповільнення темпів зростання як національних, так і світової економіки в цілому. Цей аргумент може бути проігноровано, він є зворотною стороною позитивних ефектів посилення глобальної взаємозалежності. Очевидність цього факту підтверджує фінансова криза 2007-2008 рр., коли криза іпотечного ринку США дуже швидко показала значний глобальний вплив на міжнародну фінансову систему за рахунок глобальної взаємозалежності [7].

Ускладнення контролю на міжнародних фінансових ринках. Світова економіка – це глобальна, багаторівнева система з динамічним господарством, у тому числі в сфері міжнародних фінансових відносин. Тенденції, що спостерігаються сьогодні на фінансових ринках, супроводжуються концентрацією учасників і операцій і у зв'язку з цим вимагають постійного контролю і регулювання. Механізм регулювання здатний забезпечити контроль за станом фінансового ринку, поведінкою його учасників відповідно до прийнятих нормативів. При цьому важливим

моментом процесу регулювання фінансового ринку вважається дотримання свободи діяльності всіх учасників ринку як в плані вибору стратегії, так і щодо фактору географічної присутності [5].

З цієї причини слід зазначити, що процес глобалізації обмежує можливості контролю і впливу на фінансові ринки з боку національних центральних банків, знижує ефективність проведеної ними грошово-кредитної політики. В умовах відкритості кордонів, високої мобільності капіталу, зменшення контролю політичних, економічних та інших процесів постає питання про координацію діяльності діючих суб'єктів, індивідуальних і колективних, і про створення дієвих наднаціональних інститутів і механізмів управління. У світі глобалізації фінансових ринків, зрештою, може мати ефект тільки наднаціональна скоординована грошово-кредитна політика. Те, що це являє собою проблему для наднаціонального банку, видно на прикладі Європейського центрального банку, головне завдання якого – підтримувати цінову стабільність в Єврозоні.

Слід також відзначити вплив світових процесів фінансової глобалізації на національну економічну систему України, включаючи як позитивні, так і негативні наслідки. До позитивних логічно віднести активізацію співпраці між Україною та Європейським Союзом – підписання Угоди про Асоціацію. До негативних наслідків – неконкурентоспроможність вітчизняних виробників, критичну імпортозалежність, експортоорієнтовану модель розвитку, схильність економічної нестабільності у світі, слабку ефективність інвестиційної діяльності. Тому для використання переваг впливу глобалізації на розвиток фінансового ринку України необхідно враховувати конкурентні переваги нашої країни перед іншими країнами світу. Разом із цим індекс глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index, GCI) України дорівнює 4,0, що надає 79 місце Україні серед 140 країн світу (табл.1).

Ми розглянули показники, що впливають на розвиток фінансового ринку України, з урахуванням чинників конкурентоспроможності вітчизняного фінансового ринку із фінансовими ринками країн з аналогічним економічним потенціалом та умовами (Польща, Туреччина, Румунія, Казахстан, Литва), а також з країнами з найбільш розвинутою економікою (Німеччина та Швейцарія).

Таким чином, фінансова глобалізація, будучи складовою частиною економічної глобалізації, часто розглядається тотожно останньої. Найважливіші її особливості: значний вплив НТП на економічний розвиток, лібералізація фінансової сфери, зростання конкуренції та мобільності капіталу, зростання об'єднань і поглинань, безпрецедентне зростання ризиків в міжнародній фінансовій системі, очевидність суперечливості економічних наслідків для національних економічних систем.

Таблиця 1 Становище фінансового ринку України в індексі глобальної конкурентоспроможності України, 2017-2018 рр.

Показники	Україна	Польща	Казахстан	Туреччина	Румунія	Литва	Швейцарія	Німеччина
Місце в загальному рейтингу/GCI	79/4,0	41/4,5	42/4,5	51/4,4	53/4,3	36/4,5	1/5,8	4/5,5
Розвиток фінансових ринків: місце в рейтингу/значення індексу	121/3,2	43/4,3	91/3,6	64/3,9	55/4,0	57/4,0	10/5,1	18/4,7
Наявність фінансових послуг	101/3,9	43/4,9	63/4,5	34/5,2	92/4,1	44/4,9	1/6,5	18/5,6
Доступність фінансових послуг	123/3,5	43/4,8	53/4,3	36/4,9	64/4,2	38/4,9	1/6,1	14/5,5
Фінансування через локальний ринок капіталу	118/2,6	68/3,6	91/3,1	60/3,7	100/3,0	71/3,5	10/5,2	17/4,8
Простота доступу до кредитів	87/2,6	89/2,6	44/3,2	65/2,9	60/2,9	91/2,6	28/3,6	35/3,3
Наявність венчурного капіталу	102/2,4	96/2,5	59/2,9	93/2,5	103/2,4	48/3,0	18/3,7	25/3,5
Надійність банків	140/2,6	48/5,4	110/4,2	51/5,3	82/4,6	84/4,6	20/5,9	46/5,4
Регулювання фондових бірж	135/2,5	48/4,6	87/3,9	65/4,2	99/3,7	76/4,1	12/5,6	26/5,2
Найбільш проблемні фактори для розвитку бізнесу, у %:								
– корупція;	16,6	2,3	13,9	1,5	8,7	8,8	0,5	1,5
– доступ до фінансування;	12,2	7,8	13,9	12,2	14,0	7,4	10,6	8,9
– інфляція;	11,5	0,5	13,3	5,1	1,3	1,2	1,2	0,8
– політична нестабільність;	10,6	5,1	2,2	6,2	3,3	3,6	7,5	1,6
– податкові фактори	16,0	34,1	17,1	22,4	23,2	25,0	17,9	31,9
ВВП (млрд дол. США)	90,5	475	173,2	733,6	177,3	41,3	664,3	3807,9
Чисельність населення, млн	42,6	38,0	18,0	80,8	19,5	2,9	8,5	81,9

Джерело: складено автором на основі [8]

Слід підкреслити, що співвідношення позитивних і негативних наслідків постійно змінюється. Країнам необхідно адекватно реагувати на виклики глобалізації, щоб адаптуватися до нових умов і скористатися шансами, які надає цей процес.

Висновки. Отже, вплив глобалізації світової економіки на розвиток фінансових ринків передбачає продовження інтеграції національних фінансових ринків, зростання капіталізації, кращу акумуляцію та перерозподіл фінансових ресурсів. Зростання фінансового потоку зумовлює появу нових і сучасних теорій портфельного управління, збільшення інновацій і конкуренції за доступ до капіталу, появу нових інформаційних технологій та IT-рішень.

Основною метою глобалізації фінансових ринків є надання фінансовим ресурсам абсолютної свободи руху як із внутрішнього на світовий ринок, так і у зворотному русі. Глобалізація світової економіки призводить до пошуку найбільш ефективних бізнес-рішень, потік інвестицій буде направлено на той місцевий ринок, де виробнича діяльність буде вищою, а затрати меншими.

Поступово глобалізація світової економіки призведе до стандартизації та уніфікації макроекономічної політики, до універсалізації вимог податкової, антимонопольної, аграрної політики країни.

Література:

1. Доценко І. О. Концептуальні підходи до визначення сутності поняття фінансової стабільності банку. *Modern Economics*. 2019. № 13(2019). С. 79-84.
2. Калетнік Г. М. Теоретичні основи моделювання та фінансово-економічні розрахунки в менеджменті та бізнесі. Київ. 2010. 400 с.
3. Мозговий О. М., Стукало Н. В. Інтегративно-індексний метод оцінювання рівня фінансової глобалізації країн світу. *Міжнародна економічна політика*. 2014. № 8. С. 5-26.
4. Науменкова С. В., Міщенко В. І. Сучасні проблеми капіталізації банківської системи України. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2013. № 2(15). С. 3-11.
5. Crockett A. Why is Financial Stability a Goal of Public Policy? in *Maintaining Financial Stability in a Global Economy. Symposium Proceedings, Federal Reserve Bank of Kansas City*. 2016. Vol. 8. P. 55-96
6. International property rights index 2016. URL: // internationalpropertyrightsindex.org.
7. Financial Stability. *Business Dictionary*. 2018. URL: <http://www.businessdictionary.com/definition/>

8. The Global Competitiveness Index 2017-2018. The World Economic Forum. URL : <http://widgets.weforum.org/global-competitiveness-report-2018/>
9. Vdovenko L.O., Prutska O.O., Kolotii S.V. The credit mechanism of financial support for the agrarian sector of economy. *Nowoczesne zarzadzanie: ekonomia i administracja*. Poland. 2018. С.147-154.
10. Сайт аналітичної і фінансової інформації. URL : <http://www.finance.com.ua>
11. Стецько М. В. Фінансовий ринок України у контексті глобальної конкурентоспроможності. *Економічний аналіз: зб. наук. праць Тернопільського національного економічного університету*. Тернопіль, 2016. Том 25. № 1. С. 158-168.
12. Терещенко О. О. Оцінка кредитних ризиків: відповідність новацій НБУ міжнародній практиці. *Вісник НБУ*. 2012. № 9. С. 4-8.

References:

1. Dotsenko, I. (2019). The Conceptual Steps for Determination the Essence of Concept of Bank Financial Stability. *Modern Economics*, 13(2019), 79-84.
2. Kaletnik, G. M. (2010). *Teoretychni osnovy` modelyuvannya ta finansovo-ekonomichni rozrakhunky` v menedzhmenti ta biznesi* [Theoretical basis of modeling and financial and economic calculations in management and business]. Kyiv [in Ukrainian].
3. Mozhovyy, O. M. & Stukalo, N. V. (2014). *Intehratyvno-indeksnyy metod otsinyuvannya rivnyia finansovoyi hlobalizatsiyi krayin svitu* [The integrative-index method of estimating the level of financial globalization of the countries of the world] *The international economic policy*, 8, 5-26 [in Ukrainian].
4. Naumenkova, S. V. & Mishchenko, V. I. (2013). Suchasni problemy kapitalizatsiyi bankivskoyi systemy Ukrainy. *Finansovo-kredytna diyal'nist': problemy teorii ta praktyky*, 2(15), 3-11 [in Ukrainian].
5. Crockett, A. (2016). Why is Financial Stability a Goal of Public Policy?: in *Maintaining Financial Stability in a Global Economy*. Symposium Proceedings, Federal Reserve Bank of Kansas City, 8, 55-96.
6. International property rights index 2016. (2016). Retrieved from: <http://internationalpropertyrightsindex.org>.
7. Financial Stability (2018). Business Dictionary. Retrieved from: <http://www.businessdictionary.com/definition/>
8. The Global Competitiveness Index 2017-2018. (2018). The World Economic Forum. Retrieved from: <http://widgets.weforum.org/global-competitiveness-report-2018>.
9. Vdovenko, L. O., Prutska, O. O. & Kolotii, S. V. (2018). The credit mechanism of financial support for the agrarian sector of economy. *Nowoczesne zarzadzanie: ekonomia i administracja*, 147-154 [in Poland].
10. Site of analytical and financial information. Retrieved from: <http://www.finance.com.ua> [in Ukrainian].
11. Steczko, M. V. (2016). The financial market of Ukraine in the context of global competitiveness. *Ekonomichny`j analiz: zb. nauk. prac` Ternopil's`kogo nacional'nogo ekonomichnogo universy`tetu*, 1, 158-168 [in Ukrainian].
12. Tereshchenko, O. O. (2012). The assessment of credit risks: compliance of NBU innovations with international practice. *Visnyk NBU*, 9, 4-8.

